

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-12-15 Nr. NV-3209

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: (TAP-23-1472(3)) (TAIS-23-14630(4))	DĖL DARBO KODEKSO 134 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3056 IR LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3057		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2023-11-17	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-10-31 2023-12-12	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narės G. Burokienė ir A. Norkienė siūlo nuo 2024 m. sausio 1 d. suteikti teisę vienam iš tėvų globėjų išeiti vaiko priežiūros atostogų ir gauti vaiko priežiūros išmoką (t.y. kai buvusiam globotiniui gimsta vaikas, buvę globėjai, kaip ir tikri seneliai, galėtų pasinaudoti vaiko priežiūros atostogomis ir jiems būtų mokama vaiko priežiūros išmoka).

Darbo kodekse numatyta, kad motinai (įmotei), tėvui (įtėviui), senelei, seneliui arba kitiems giminaičiams, faktiškai auginantiems vaiką, taip pat darbuotojui, paskirtam vaiko globėju, suteikiamos atostogos vaikui prižiūrėti, iki vaikui sukanka treji metai. Šias atostogas galima imti visas iš karto, dalimis ar pakaitomis. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas reglamentuoja vaiko priežiūros atostogų metu mokamos vaiko priežiūros išmokos skyrimo sąlygas ir dydžius.

Seimo narių teigimu, pasitaiko atvejų, kai gimusio vaiko tėvai turėjo tik globėjus, ir jiems pagal Darbo kodekso nuostatas negali būti suteiktos atostogos vaikui prižiūrėti ir pagal Ligos ir motinystės įstatymo nuostatas nėra numatyta mokėti vaiko priežiūros išmoką. Esant tokiems atvejams, vaiko tėvai negali anksčiau grįžti į darbo rinką.

2022 m. vaiko priežiūros išmoką vidutiniškai per mėn. gavo 38,4 tūkst. asmenų (iš jų 29,2 tūkst. moterų ir 9,2 tūkst. vyrų). Senelių, kurie naudojos vaiko priežiūros atostogomis ir gavo vaiko priežiūros išmoką buvo 1246 (iš jų 821 moteris ir 425 vyrai).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje **siūloma iš esmės pritarti siekiui – išplėsti darbuotojų, kuriems gali būti suteiktos atostogos vaikui prižiūrėti ir mokama vaiko priežiūros išmoka, ratą, tačiau pasiūlyti projektus tobulinti.**

Atsižvelgiant į tai, kad vaikai tėvų globos netenka dėl vaikų ypač traumuojančių įvykių (smurto, tėvų priklausomybių, ligų ir kt.), jie yra pažeidžiamesni ir santykis su globėju (rūpintoju) paprastai būna stipresnis nei su biologiniais tėvais, taip pat siekiant stiprinti paramos globotiems vaikams, kurie, tapę pilnamečiais, pradeda savarankiškai gyventi, priemonės bei įvertinant tai, kad toks reguliavimas jau yra nustatytas vaiko seneliams, siūloma įstatymų projektuose **patikslinti, kad atostogos vaikui prižiūrėti iki vaikui sukanka 3 metai suteikiamos ir vaiko priežiūros išmoka mokama buvusiam vienam iš vaiko tėvų nuolatiniam globėjui (rūpintojui), išskyrus atvejus, kai nuolatinis globėjas (rūpintojas) buvo teismo nutartimi nušalintas nuo nuolatinio globėjo (rūpintojo) pareigų.**

Taip pat siūloma **nustatyti vėlesnę įstatymų įsigaliojimo datą (2025 m. sausio 1 d.), nes teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti reikės pasiruošti (pritaikyti informacines sistemas).**

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Jei įstatymų projektai Seime būtų priimti, „Sodros“ valdyba iki 2024 m. gruodžio 31 d. turėtų atlikti

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

informacinės sistemos pakeitimus, kurie būtų finansuojami iš išmokoms administruoti skiriamų lėšų.

Lėšų poreikis iš VSDF biudžeto būtų nežymus (vidutinė išmoka apie 700 Eur, gavėjų skaičius būtų nedidelis).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas svarstytas 2023-10-31 ir 2023-12-12 tarpinstituciniuose pasitarimuose ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

PAŽYMA PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, patarėja